

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

Ministri i Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës

Në mbështetje të nenit 11 paragrafi 2 të Ligjit Nr.04/L-179 mbi Transportin Rrugor (Gazeta Zyrtare nr. 21/13 qershor 2013) i ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin nr.06/L-070 (Gazeta Zyrtare 15/11 tetor 2018) nenit 90 paragrafi 6 të Ligjit nr.05/L-064 për Patentë Shoferi (Gazeta Zyrtare Nr.17/10 qershor 2016) nenit 11 paragrafi 1 nënparagrafi 1.5 të Ligjit nr. 08/L-117 për Qeverinë e Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare nr.34/18 nëntor 2022), Shtojcës 1 pika 10 të Rregullorës (QRK)nr.14/2023 mbi Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, si dhe nenit 9 paragrafi 2 të Rregullores (QRK) nr. 17/2024 Punës së Qeverisë së Republikës Kosovës, nxjerr:

**UDHËZIM ADMINISTRATIV (MMPHI) NR. 15/2024 PËR TRAJNIMIN DHE
DHËNIEN E
PROVIMIT PËR MENAXHER TË TRANSPORTIT
RRUGOR TË UDHËTARËVE DHE MALLRAVE DHE KUALIFIKIMIN
PROFESIONAL PËR SHOFERË PROFESIONISTË**

Kapitulli I
Dispozitat e përgjithshme

Neni 1
Qëllimi

1.Me këtë Udhëzim Administrativ përcaktohet mënyra e organizimit të trajnimit bazik dhe periodik si dhe provimit për menaxher të transportit rrugor të udhëtarëve dhe mallrave brenda dhe jashtë Kosovës, mënyra e organizimit të provimit dhe trajnimit periodik për shofer të udhëtarëve dhe mallrave në transportin ndërkombëtar, lëshimi i certifikatave si dhe çështjet të ndërlidhura me to.

2. Ky Udhëzim Administrativ pjesërisht është në përputhje me Rregulloren (KE) nr.1071/2009 e Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 21 tetor 2009 për vendosjen e rregullave të përbashkëta që kanë të bëjnë me kushtet që duhet të përmbushen për të ushtruar veprimtarinë e operatorit të

transportit rrugor, ndryshuar dhe plotësuar me Rregulloren (BE)2020/1055 e Parlamentit Evropian dhe Këshillit datë 15korrik 2020 dhe Direktivën (BE)nr. 2022/2561 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, të datës 14 Dhjetor 2022 për kualifikimin fillestar dhe aftësimin periodik të shoferëve të kategorive të caktuara të automjeteve për transportin rrugor të udhëtarëve dhe mallrave.

Neni 2

Fusha e zbatimit

Dispozitat e këtij Udhëzimi Administrativ zbatohen për menaxher të transportit publik të udhëtarëve dhe mallrave dhe shoferë profesionist në transportin rrugor ndërkombëtar të udhëtarëve dhe mallrave.

Neni 3

Përkufizimet

1.Shprehjet e përdorura në këtë udhëzim administrativ kanë këtë kuptim:

1.1.CPC-nëkupton kompetencën profesionale për menaxher të transportit të udhëtarëve dhe mallrave;

1.2. CKP - nëkupton certifikatën e kualifikimit profesional për shofer të transportit të udhëtarëve dhe mallrave;

1.3.Shofer profesionist-nëkupton shoferët të cilët të drejtuarit e mjetit e kanë profesion themelor;

1.4. PKP - nëkupton dokumentin publik të cilin e lëshon MPB-ja dhe i cili dëshmon të drejtën për të drejtuar kategorin e caktuar të mjeteve për transport ndërkombëtar të udhëtareve dhe mallrave;

1.5. MMPHI - nëkupton Ministrinë e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës;

1.6. MPB-nëkupton Ministrinë e Punëve të Brendshëm;

1.7.ZKA - nëkupton Zyrtarin Kryesor Administrativ;

1.8. DPSHA - nëkupton Departamentin për Patentë Shoferë dhe Automejte.

1.9.DTP-nëkupton Departamentin për Transport të Përgjithshëm.

2.Shprehjet tjera të përdorura në këtë Udhëzim Administrativ kanë kuptimin e shprehjeve të përdorura në legjislacionin përkatës që mbulon këtë fushë.

Kapitulli II **Kompetenca profesionale për menaxher të transportit**

Neni 4 **Organizimi i trajnimeve dhe testimit**

Ministria përkatësisht Departamenti përkatës për Transport është përgjegjëse për organizimin e trajnimeve dhe testimit të kandidatëve për kompetencën profesionale për (CPC) menaxher të transportit rrugor të udhëtarëve dhe mallrave.

Neni 5 **Dokumentacioni për aplikim për trajnim dhe provim për menaxher të transportit**

1. Kandidati i cili aplikon për trajnim për menaxher të transportit rrugor duhet të plotësoj aplikacionin, i cili merret në Departamentin përkatës për Transport apo në ueb faqen e MMPHISË.

1.1. Aplikacionit duhet t'i bashkëngjitur këto dokumente:

1.2. Letër njoftimin ose pasaportën me afat;

1.3. Dëshminë mbi vendbanimin;

1.4. Fletëpagesën.

2. Kandidati për paraqitjen e provimit për menaxher të transportit për CPC e dorëzon vetëm dëshminë e pagesës së provimit.

2.1. Dokumentacioni nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni dorëzohet në kopje në Arkivin e Ministrisë për Departamentin e Transportit;

2.2. Zyrtari përgjegjës në Departamentin përkatës për Transport pas pranimit të dokumentacionit bënë shqyrtimin dhe vlerësimin e aplikacioneve dhe përgatitë listën e kandidatëve që kanë plotësuar kushtet për trajnim apo provim;

2.3. Për kandidatët që nuk i kanë plotësuar kushtet, zyrtari përgjegjës do të njoftojë me shkrim udhëheqësin e departamentit;

2.4. Udhëheqësi i Departamentit pas pranimit të raportit duhet të nxjerrë vendim për kandidatët të cilët nuk i kanë plotësuar kushtet për pjesëmarrje në trajnim apo provim.

3. Lista e provimit nga paragrafi 2 i këtij neni do të publikohet nga Departamenti përkatës në ueb faqen e Ministrisë.

Neni 6

Mënyra e organizimit të trajnimit për CPC

1. Trajnimi për menaxher të transportit mbahet sipas programit të paraparë në shtojcën I të këtij Udhëzimi Administrativ.
2. Trajnimi nga paragrafi 1 organizohet në dy nivele:
  - 2.1. Niveli i parë përfshinë njohuritë e transportit të brendshëm rrugor të mallrave dhe udhëtarëve.
  - 2.2. Niveli i dytë përfshinë njohuritë e transportit ndërkombëtar të mallrave dhe udhëtarëve.
3. Orët e kursit të trajnimit sipas niveleve ndahen:
  - 3.1. Për nivelin e parë, për transport rrugor të mallrave dhe udhëtarëve brenda vendit mbahen gjithsejt nëntëdhjetëegjashhtë (96) orë, ku brenda ditës nuk mund të mbahen më shumë se gjashtë (6) orë;
  - 3.2. Për nivelin e dytë për transport rrugor ndërkombëtar të mallrave dhe udhëtarëve, mbahen gjithsejt njëqindnjëzet (120) orë, ku brenda ditës nuk mund të mbahen më shumë se gjashtë (6) orë.
4. Trajnimet organizohen në grupe, të cilat nuk mund të kenë më shumë se tridhjetë (30) pjesëmarrës.

Neni 7

Ligjeruesit e trajnimeve për menaxher të transportit për CPC

1. Zyrtaret e MMPHI-së të cilët mbajnë trajnimet për menaxher të transportit rrugor të udhëtarëve dhe mallrave duhet të kenë certifikaten në fushën e CPC-së dhe përgatitjen shkollore së paku të nivelit bachelor në lëmin e komunikacionit, juridik ose ekonomik.
2. Ministri në konsultim me DTP-në do të caktojë listën e zyrtarëve nga pika 1 e këtij udhëzimi që do të angazhohen në procesin e trajnimit për menaxher të transportit rrugor të udhëtarëve dhe mallrave.
3. ZKA-ja në konsultim me Ministrin, cakton me vendim zyrtarët të cilët do të angazhohen në mbajtjen e trajnimit nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 8

Organizimi i provimit për CPC

1. Kandidati pas përfundimit të trajnimit për menaxher të transportit i nënshtrohet provimit për CPC nga pjesa teorike.

2.Provimi nga paragrafi 1 i këtij neni përfshin:

2.1. Pjesën e provimit me shkrim – test, pyetje me përgjigje të shumfishta (secila me katër përgjigje të mundshme).

2.1.1. për kandidatët që i nënshtrohen provimit për menaxher të transportit të mallrave ose udhëtarëve brenda vendit, testi për dhënien e provimit përmban gjithsej katërdhjetë (40) pyetje ku secila pyetje vlerësohet me një (1) pikë.

2.1.2. për kandidatët që i nënshtrohen provimit për menaxher të transportit ndërkombëtar të mallrave ose udhëtarëve, përveç pyetjeve në nënparagrafin 2.1.1. të këtij neni, testi ka edhe dhjetë (10) pyetje shtesë me një (1) përgjigje saktë, ku secila pyetje vlerësohet me pesë (5) pikë.

2.2. Pjesën e provimit ushtrim me shkrim / studim rasti;

2.2.1. Provimit studim rasti i nënshtrohet kandidati i cili ka treguar rezultata pozitiv në provimin me test-shkrim. Provim studim rastit përmban dhjetë (10) ushtrime me shkrim/raste të ndryshme, nga të cilat kandidati zgjedh vetëm pesë (5) prej tyre për t'iu përgjigjur. Secili ushtrim vlerësohet me dhjetë (10) pikë.

2.3. Kohëzgjatja minimale e secilës pjesë të provimit do të jetë dy (2) orë.

3. Kandidati i cili arrin së paku gjashtëdhjetë përqind (60%) të numrit të përgjithshëm të pikëve për pjesën me shkrim –test dhe ushtrim me shkrim konsiderohet se ka kaluar në provim.

4. Provimi duhet të organizohet më së voni brenda dhjetë (10) ditë pas përfundimit të kursit të trajnimit.

5. MMPHI përkatësisht Departamenti përkatës për Transport publikon në ueb faqe të Ministrisë njoftimin për datën, orën dhe vendin e mbajtjes të provimit si dhe çështjet tjera të ndërlidhura me to.

Neni 9 **Trajnimi periodik**

1.Mbajtësi i një certifikate të kompetencës profesionale (CPC) së cilës i ka përfunduar afati i vlefshmërisë, dhe vërteton se ka ushtruar veprimtarinë e tij pa ndërpre në tre (3) vjetët e fundit, i nënshtrohet trajnimit periodik prej njetekatër (24) orë, të cilat mund të mbahen më së shumti gjashtë (6) orë brenda ditës.

2.Mbajtësi i certifikatës së kompetencës profesionale (CPC) të cilës i ka përfunduar afati i vlefshmërisë, por nuk vërteton se ka ushtruar për tre (3) vjetët e fundit veprimtarinë e tij pandërpre, i nënshtrohet trajnimit të reduktuar prej katerdhjetetë (48) orë, të cilat mund të mbahen më së shumti gjashtë (6) orë brenda ditës.

3. Programi dhe modulet e trajnimit sipas paragrafit 1 dhe 2 të këtij neni hartohen nga Departamenti përkatës i Transportit sipas shtojcës I të këtij Udhëzimi Administrativ. Programet dhe modulet e trajnimit ndërtohen mbi bazën e zhvillimeve të reja të teknologjisë së transportit rrugor.

4. Pas përfundimit të trajnimit bëhet verifikimi i njohurive të kandidatit me shkrim-test nga komisioni nga neni 10 i këtij Udhëzimi Administrativ.

5. Testi nga paragrafi 4 i këtij neni duhet t'i mbulojë të gjitha lëndët e përcaktuara në shtojcën I të këtij Udhëzimi Administrativ.

Neni 10

Komisioni për mbajtjen e provimit dhe vlerësimin e kandidatëve

1. Provimin për CPC mbahet nga komisioni i emëruar me vendim të ZKA-së.

1.1. Komisioni përbëhet nga tre (3) anëtarë duke përfshirë kryetarin dhe anëtarët e komisionit.

1.1.1. Kryetari dhe anëtarët e komisionit kanë zëvendësit të cilët veprojnë në mungesë të tyre.

1.2. Komision mund të jenë zyrtarët të cilët:

1.2.1. kanë të paktën përgatitjen shkollore së paku të nivelit bachelor në drejtimin komunikacion, juridik apo ekonomik dhe së paku pesë (5) vjet përvojë në fushën transportit rrugor;

2. Në komision nuk mund të jetë personi që ka ligjëruar në kursin për trajnim.

Neni 11

Detyrat dhe përgjegjësit e komisionit vlerësues

1. Komisioni ka këto detyra dhe përgjegjësi:

1.1. vërteton identitetin e kandidatëve të paraqitur në provim;

1.2. mbanë provimin dhe vlerëson kandidatët;

1.3. përpilon pyetjet e provimit për menaxher transportit për CPC në përputhje me programin e trajnimit;

1.4. përpilon listën e kandidatëve të cilët e kanë kaluar provimin;

1.5. pas përfundimit të provimit përgatit raport me shkrim për ZKA.

2.Komisioni përpilon jo më pak se katër (4) teste të ndryshme për provim nga të cilat përzgjedh testin përfundimtar një ditë para provimit. Testi i përzgjedhur firmoset nga komisioni i provimit, vulozet me vulën e MMPHI-së dhe mbyllet në zarf. Zarfi hapet në prani të kandidatëve, në momentin e fillimit të provimit.

3.Komisioni vlerëson nohurit e përgjithshme të kandidatit me “kalon” apo nuk “kalon”

Neni 12

Riprovimi

1.Kandidati i cili nuk e kalon provimin mund ti nënshtrohet provimit në afatin tjetër të caktuar nga Departamenti përkatës për Transport.

2.Kandidatët të cilët nuk arrijnë pikët e mundshme për t’u kualifikuar në provimin me shkrim, kanë të drejtë të paraqiten deri në katër (4) herë në provimin me shkrim. Në rast të kundërt ata përsërisin kursin e trajnimit, shoqëruar me detyrimet përkatëse sipas këtij Udhëzimi Administrativ.

Neni 13

Lëshimi i CPC-së

1. Kandidati i cili kalon me sukses provimin për menaxher të transportit rrugor nga pjesa teorike i lëshohet certifikata për kompetencë profesionale (CPC) në afat prej pesë (5) vitesh nga ZKA.

2.Forma dhe përmbajtja e certifikatës për CPC caktohet me vendim të Ministrit .

Neni 14

Dokumentacioni dhe evidenca

1.Departamenti përkatës i Transportit është i obliguar të mbajë:

1.1. regjistrat e kandidatëve në kurset e trajnimit, provimit me shkrim, provimit ushtrim me shkrim/studim rasti, duke evidentuar rezultatet;

1.2. regjistrin e certifikatave të lëshuara.

KAPITULLI III

ORGANIZIMI I PROVIMIT PËR CERTIFIKATEN E KUALIFIKIMIT PROFESIONAL PËR SHOFER

Neni 15

Provimi profesional për CKP

Për kualifikimin fillestar të CKP-së shoferi i nënshtrohet provimit profesional siç është përcaktuar në shtojcën II të këtij Udhëzimi Administrativ.

Neni 16

Dokumentacioni për aplikim

1.Për paraqitjen e provimit profesional për kualifikimin fillestar të CKP-së për shofer transportit rrugor ndërkombtarë të udhëtarëve dhe mallrave (në tekstin e më tutjeshëm provimi), kandidati duhet t'i dërztoj këto dokumente:

- 1.1. aplikacionin;
- 1.2. letërnjoftimin ose pasaportën me afat;
- 1.3.patentë shoferin për kategorinë përkatëse;
- 1.4. fletëpagesën.

2. Shoferi për të ndjekur trajnimin periodik dorëzon CKP-në ose PKP-në dhe dëshminë e pagesës.

3. Dokumentacioni nga paragrafi 1 dhe 2 i këtij neni dorëzohet në kopje në Arkivin e Ministrisë për DPSHA-në.

4.Zyrtari përgjegjës në DPSHA, pas pranimit të dokumentacionit bën shqyrtimin dhe vlerësimin e aplikacioneve dhe përgatitë listën e kandidatëve që kanë plotësuar kushtet për trajnim ose provim.

4.1.Për kandidatët që nuk kanë plotësuar kushtet, zyrtari përgjegjës njofton me shkrim udhëheqësin e departamentit.

4.2.Udhëheqësi i Depratmentit pas pranimit të raportit duhet të nxjerr vendim për kandidatët të cilët nuk i kanë plotësuar kushtet për pjesëmarrje në trajnim apo provim.

5. Lista e provimit nga paragrafi 4 i këtij nenit do të publikohet nga DPSHA-ja në ueb faqen e Ministrisë.

Neni 17

Organizimi i provimit

1.Provimi organizohet nga MMPHI – DPSHA.

2.Provimi për CKP-në mbahet nga pjesa teorike dhe praktike.

3.MMPHI-ja përkatësisht DPSHA-ja, publikon në ueb faqen e Ministrisë njoftimin për datën, orën dhe vendin e mbajtjes të provimit si dhe çështjet tjera të ndërlidhura me to.

Neni 18
Provimi nga pjesa teorike

1. Provimi nga pjesa teorike mbahet me shkrim-test ose në mënyrë elektronike dhe si ushtrim me shkrim /studim rasti.

1.1. pjesa e provimit me shkrim –test, përfshin pyetje me shumë përgjigje, pyetjet të cilat kërkojnë përgjigje të drejtpërdrejta ose kombinim i këtyre dy llojeve;

1.2. pjesa e provimit ushtrim me shkrim/ studim rasti përmban dhjetë (10) ushtrime me shkrim/raste të ndryshme, nga të cilat kandidati zgjedh vetëm pesë (5) prej tyre për t'iu përgjigjur.

2.Provimi nga paragrafi 1 i këtij neni zgjatë së paku nga dy (2) orë për secilën pjesë.

Neni 19
Testet për dhënien e provimit profesional

1.Testet për dhënien e provimit profesional nga pjesa teorike përgatiten nga komisioni i emëruar me vendim të ZKA-së.

2. Pyetjet në test dhe ushtrimi me shkrim/ studim rasti duhet t'i mbulojnë të gjitha lëndet e përcaktuara në pjesën 1 të shtojcës II të këtij Udhëzimi Administrativ.

3. Pyetjet me përgjigje të sakta në pjesën e provimit nga nënparagrafi 1.1 të nenit 18 të këtij Udhëzimi Administrative hartohen nga ekipi punues i caktuar nga ZKA-ja dhe të njëjtat do të publikohen në ueb faqen zyrtare të MMPHI-së.

Neni 20
Kriteret e vlerësimit

1.Kandidati vlerësohet në provim me “kalon” apo “nuk kalon”.

2. Shoferi i cili nuk kalon në provim duhet t'i mundësohet çasje në pyetjet e testit.

3.Shoferi i cili kalon me sukses testin mund të vazhdojë pjesën e provimit- ushtrim me shkrim /studim rasti.

4. Konsiderohet se shoferi kalon provimin nëse ka arritur të paktën gjashtëdhjetëpërqind (60%) të pikëve nga paragrafi 1 i nenit 18 të këtij Udhëzimi Administrativ.

5. Ministri me vendim përcakton kriteret e vlerësimit, mënyren e plotësimit testit dhe çështjet tjera të ndërlidhura me to.

Neni 21

Provimi nga pjesa praktike

1. Provimit nga pjesa praktike mund t'i nënshtrohet shoferi i cili ka dhënë provimin nga pjesa teorike në tërësi.
2. Provimi nga pjesa praktike mbahet sipas pjesës 2 të shtojcës II të këtij Udhëzimi Administrativ.
3. Automjeti me të cilin mbahet provimi praktik duhet të sigurohet nga shoferi i cili i nënshtrohet provimit nga pjesa praktike për kategorit përkatëse.
4. Minsitri me vendim përcakton krietret e vlerësimit, formularin e ngasjes dhe çështjet tjera të nderlidhur me to.

Neni 22

Rregullat e provimit

1. Nëse shoferi gjatë provimit profesional përdor mjete të pa lejuara (telefon, kufje veshë, kamera, kopjon etj.). Komisioni do ta largojë nga provimi dhe do të konsiderohet se “nuk e kalon” provimin.
2. Nëse shoferi nuk i nënshtrohet provimit apo tërhiqet nga provimi konsiderohet se “nuk kalon” provimin.
3. Shoferi nga paragrafi 1. i këtij neni nuk i lejohet t'i nënshtrohet provimit jo më herët se gjashtë (6) muaj nga data e mbajtjes së provimit.

Neni 23

Komisioni për mbajtjen e provimit

1. Provimi për CKP fillestare nga pjesa teorike e mbahet nga komisioni i emëruar me vendim të ZKA-së.
  - 1.1. Komisioni përbëhet nga tre (3) anëtarë duke përfshirë kryetarin dhe anëtarët e komisionit.
    - 1.1.1. Kryetari dhe anëtarët e Komisionit kanë zëvendësit të cilët veprojnë në mungesë të tyre.
  - 1.2. Komision mund të jenë zyrtarët të cilët kanë përgatitjen shkollore së paku të nivelit bachelor në drejtimin komunikacion, juridik apo ekonomik dhe së paku pesë (5) vjet përvojë pune në fushën e trafikut ose transportit rrugor;
2. Provimin nga pjesa praktike e mbanë zyrtari i MMPHI i cili posedon certifikatën e trajnimit në fushën e CKP-së, i caktuar nga ZKA.

Neni 24
Obligimet e komisionit dhe zyrtarit që e mbajnë provimin

1.Komisioni dhe zyrtari që e mban provimin ka këto detyra dhe përgjegjësi:

- 1.1. të vërtetojë identitetin e kandidatit;
- 1.2.që gjatë procesit të testimit të kandidatit t'i përmbahet akteve ligjore në fuqi;
- 1.3. para fillimit të provimit t'i njoftojë kandidatët lidhur me kriteret e vlerësimit kohëzgjatjen e provimeve dhe çështjet tjera të ndërlidhura me to;
- 1.4. të vlerësoj kandidatin;
- 1.5. jep udhëzime tjera lidhur me provimin;
- 1.6. pas përfundimit të provimit të përgatitë raport me shkrim për ZKA-në.

Neni 25
Provimi shtesë për shoferët që posedojnë CKP

Shoferi që ka marrë CKP-në fillestare për transportin e mallrave dhe dëshiron të kryejë transport udhëtarësh ose anasjelltas duhet t'i nënshtrohet pjesës së provimit që nuk është përfshirë në CKP-në që e ka.

Neni 26
Trajnimi periodike për CKP

1. Trajnimi periodik u mundëson poseduesve të CKP-së të përditësojnë njohuritë për punën e tyre, me theks të veçantë në sigurinë e trafikut rrugor, shëndetin dhe sigurinë në punë dhe reduktimin e ndikimit të ngasjes në mjedis.

1.1.Trajnimi periodike, kryhet sipas pjesës 3 të Shtojcës II të këtij Udhëzimi Administrativ, përmes kurseve;

1.2.Gjatë një viti kalendarik, shoferi mund të ndjek një ose më shumë kurse.

2. Pas përfundimit të kurseve bëhet verifikimi i njohurive me shkrim-test nga komisioni në nenin 23 të këtij Udhëzimi Administrativ.

3. Testi duhet t'i mbulojë të gjitha lëndët e përcaktuara në pjesën 1 të shtojcës II të këtij Udhëzimi Administrativ.

4.MMPHI - Departamenti i Patentë Shoferit dhe Automjeteve duhet të mbajë së paku një (1) trajnim/kurs në çdo tre (3) muaj.

Neni 27 **Zyrtarët për mbajtjen e trajnimit periodik**

1.Zyrtarët e MMPHI-së të cilët mbajnë trajnimin periodik duhet të kenë certifikatë në fushën e CKP-së dhe përgatitjen shkollore së paku të nivelit bachelor në lëmin e komunikacionit, juridik ose ekonomik.

2.Ministri në konsultim me DPSHA-në do të caktojë listën e zyrtarëve nga paragrafi 1 i këtij neni që do të angazhohen në procesin e trajnimit periodik për shofer profesionist.

3. ZKA-ja në konsultim me Ministrin, cakton me vendim zyrtarët të cilët do të angazhohen në mbajtjen e trajnimit nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 28 **Temat dhe fondi i orëve**

Ministri me vendim përcakton temat dhe fondin e orëve sipas lëndëve të përcaktuara në Shtojcën II të këtij Udhëzimi Administrativ, si dhe çështjet të ndërlidhura me to.

Neni 29 **Lëshimi i CKP-së**

1.Kandidati i cili me sukses ka dhënë provimin nga pjesa teorike dhe praktike për shofer të transportit rrugor të udhëtarëve dhe mallrave i lëshohet certifikata e kualifikimit (CKP) fillestar nga ZKA, me afat prej pesë(5) vjet.

2.Kandidati i cili e ka përfunduar trajnimin periodik dhe ka dhënë provimin, i lëshohet certifikata periodike e kualifikimit profesional nga ZKA, me afat prej pesë (5) vjet.

3.Forma dhe përmbajtja e CKP-së për kualifikimin fillestar dhe periodik caktohet me vendim të Ministrisë.

4. Shoferi i cili posedon certifikatë të CKP-së sipas këtij neni mund të aplikojë në MPB për lëshimin e PKP-së.

Neni 30
Dokumentacioni dhe evidenca

1. DPSHA-ja është e obliguar të mbajë:

1.1. regjistrat e kandidatëve në kurset e trajnimit periodik, provimit me shkrim, provimit ushtrim me shkrim/studim rasti, duke evidentuar rezultatet;

1.2. regjistrin e certifikatave të lëshuara;

Neni 31
Tarifat

1.Ministri me vendim cakton tarifat për paraqitjen e provimeve dhe trajnimit periodik për CKP-në si dhe çështjet e ndërlidhura me to.

2.Ministri me vendim cakton tarifat për trajnimin bazik dhe periodik si dhe për paraqitjen e provimeve për CPC dhe çështjet e ndërlidhura me to.

3.Të hyrat e krijuara sipas këtij Udhëzimi Administrativ derdhen në Buxhetin e Kosovës.

Kapitulli IV
Procedura e ankimimit

Neni 32
Ankesa

1.Kandidati i cili është i pakënaqur me vendimin për refuzim të kërkesës për trajnim dhe provim, sipas këtij Udhëzimi Administrative mund të parshetrojë ankesë në Ministri në afat prej tridhjetë (30) ditë nga dita e pranimin të vendimit.

2.Kandidati i cili konsideron se nuk është vlerësuar në mënyrë të drejt në provim nga pjesa teorike mund të paraqes ankesë në Ministri në afat prej tridhjetë (30) ditë nga dita e komunikimit të rezultatit.

3.Ministri me vendim emëron komisionin për shqyrtimin dhe vendosjen e ankesave të parashtruara nga paragrafi 1 dhe 2 i këtij neni, me mandat dy (2) vjeçar.

4. Komisioni duhet që në afat prej tridhjetë (30) ditë nga dita e pranimin të ankesës të vendos për ankesën.

5.Kundër vendimit për zgjidhjen e ankesës apo në rast se komisioni nga paragrafi 3 i këtij neni, nuk shqyrton ankesën brenda afatit, mund të iniciohet konflikti administrativ në gjykatën kompetente.

Kapitulli V

Dispozitat kalimtare dhe shfuqizuese

Neni 33

Dispozitat shfuqizuese

Me hyrjen në fuqi të këtij Udhëzimi Administrativ shfuqizohet Udhëzimi Administrativ nr. 10/2013 për trajnimin dhe dhënien e provimit për menaxher dhe shofer të operatorit të transportit publik rrugor të udhëtarëve dhe mallrave dhe Udhëzimi Administrativ nr. 04/2015 për ndryshimin dhe plotësimin e Udhëzimit Administrativ nr. 10/2013 për trajnimin dhe dhënien e provimit për menaxher dhe shofer të operatorit të transportit publik rrugor të udhëtarëve dhe mallrave si dhe çdo akt tjetër nënligjor që është në kundërshtim me këtë Udhëzim Administrativ.

Neni 34

Dispozitat kalimtare

1.Menaxherët e transportit rrugor të udhëtarëve dhe mallrave dhe shoferët që posedojnë certifikatatën mbi aftësimin profesional CPC të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij Udhëzimi Administrativ, janë vlefshme deri në skadimin e tyre.

2. Menxherët e transportit rrugor të cilët kanë përfunduar trajnimin bazik dhe periodik dhe posedojnë dëshmi nga subjektet e autorizuar nga MMPHI-ja , mund t'i nënshtrohen vetëm provimit teorik me test në Ministri.

3. Shoferët të cilët kanë përfunduar trajnimin për kualifimin fillesatar dhe periodik për CKP-në dhe posedojnë dëshmi nga subjektët e autorizuar nga MMPHI, mund t'i nënshtrohen vetëm provimit teorik me test, në Ministri.

4. Autorizimet e subjekteve juridike të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij Udhëzimi Administrativ vlejné deri në skadimin e afatit të vlefshmërisë.

Neni 35

Shtojcat

1.Pjesë përbërëse të këtij Udhëzimi Administrativ janë shtojcat si në vijim:

1.1.Shtojca I: Lëndët që referohen për menaxher të operatorëve të transportit;

1.2.Shtojca II:Kërkesat minimale lidhur me kualifikimet dhe trajnimin;

Neni 36
Hyrja në fuqi

Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Liburn ALIU

Ministër i Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës

Data: 02.10.2024

SHTOJCA I

I. LËNDËT QË REFEROHEN PËR MENAXHER TË OPERATORËVE TË TRANSPORTIT

Njohuritë që duhet të merren parasysh për njohjen zyrtare të kompetencës profesionale duhet të mbuloj së paku lëndët e renditura në listë më poshtë për transportin rrugor të mallrave, përkatësisht dhe transportin rrugor të udhëtarëve. Në lidhje me këto lëndë, operatorët aplikues të transportit rrugor të mallrave dhe transportit rrugor të udhëtarëve duhet të kenë nivelin e njohurive dhe aftësisë praktike të nevojshme për menaxhimin e operatorit të transportit.

A. E drejta Civile

Transporti rrugor i mallrave dhe i udhëtarëve

Aplikuesi duhet, në veçanti:

1. të njoh tipet kryesore të kontratës së shfrytëzuar në transportin rrugor dhe me të drejtat dhe obligimet që ngritën prej kësaj;
2. të jetë i aftë të negociojë një kontratë valide ligjore të transportit, në masë të konsiderueshme në lidhje me kushtet e bartjes;

Transporti rrugor i mallrave

3. të jetë në gjendje të shqyrtojë një kërkesë nga udhëheqësi i tij lidhur me kompensimin e humbjes apo të dëmtimit të mallrave gjatë transportimit apo për dërgesën e tyre me vonesë dhe të kuptojë se si kërkesa e tillë afekton përgjegjësinë e tyre kontraktuese;
4. të njoh rregullat dhe obligimet që dalin nga Konventa CMR mbi kontratën për transportin ndërkombëtarë rrugor të mallrave;

Transporti rrugor i udhëtarëve

5. të jetë në gjendje të shqyrtojë një kërkesë nga udhëheqësi i tij lidhur me kompensimin e lëndimeve të udhëtarëve apo dëmtimet e bagazhit të tyre të shkaktuara nga aksidenti gjatë transportit, apo lidhur me kompensimin e vonesave dhe të kuptojë se si kërkesa e tillë afekton përgjegjësinë e tyre kontraktuese.

B. E Drejta Tregtare

Transporti rrugor i mallrave dhe i udhëtarëve

Aplikuesi duhet në veçanti:

1. të njoh kushtet dhe formalitetet e parashtruara për ushtrimin e tregtisë, detyrimet e përgjithshme që bien mbi operatorët e transportit (regjistrimi, mbajtja e evidencave, etj) dhe pasojat e bankrotimit;

2. të ketë njohuri adekuate të formave të ndryshme të kompanisë komerciale dhe rregullat që qeverisin përbërjen dhe operimin e tyre.

C. E Drejta e Punesë dhe Sigurimit Social

Transporti rrugor i mallrave dhe i udhëtarëve

Aplikuesi duhet në veçanti:

1. të njoh rolin dhe funksionin e institucioneve të ndryshme sociale të cilat kanë të bëjnë me transportin rrugor (sindikatat, këshillat e punëtorëve, kryetarët e reparteve, inspektorët e punës, etj.);
2. të njoh obligimet e sigurimit social të punëdhënësit;
3. të njoh rregullat që drejtojnë kontratat e punës për kategoritë e ndryshme të punëtorit të punësuar te operatori i transportit rrugor (formulari i kontratës, obligimet e palëve, kushtet e punës dhe orët e punës, pushimi me pagesë, pagesa, shkelja e kontratës, etj);

D. E Drejta Fiskale

Transporti rrugor i mallrave dhe i udhëtarëve

Aplikuesi duhet në veçanti, të njoh rregullat që rregullojnë:

1. TVSH-ën mbi shërbimet e transportit;
2. tatimet mbi automjetet motorike;
3. taksat mbi automjete të caktuara për transport rrugor , tarifatat dhe ngarkesat financiare për shfrytëzim të rrugës;
4. taksë mbi të ardhurat;

E. Menaxhimi i biznesit dhe i financave të kompanisë

Transporti rrugor i mallrave dhe i udhëtarëve

Aplikuesi duhet, në veçanti:

1. të njoh ligjet dhe praktikat lidhur me shfrytëzimin e çeqeve, kambialeve, fletë obligacioneve, kartelave të kreditit dhe mjeteve apo metodave tjera të pagesës;

2. të njoh format e ndryshme të kreditit (kreditit bankar, kreditore dokumentar, depozitat e garantuara, hipotekat, qiramarrjet, qiradhëniet, faktorimi, etj.) pagesat dhe obligimet që dalin nga ato;
3. njohuri se çka është bilanci, si është përpiluar dhe si interpretohet;
4. të jetë në gjendje të lexoj dhe interpretoj llogarinë e fitimit dhe humbjes;
5. të jetë në gjendje të vlerësoj profitabilitetin dhe pozitën financiare të operatorit të transportit, në veçanti në bazë të treguesve financiarë;
6. të jetë në gjendje të pregadisë buxhetin;
7. të njoh elementet e shpenzimeve të kompanisë (shpenzimet fikse, shpenzimet variabile, kapitalin e punës, zhvlerësimin, etj.) dhe të jetë në gjendje të llogarisë shpenzimet për automjet, për kilometër, për udhëtim apo për peshë;
8. të jetë në gjendje të përpilojë organogramin e organizimit të lidhur me personelin e operatorit të transportit tërësi dhe të organizojë planet e punës, etj;
9. të njoh parimet e marketingut, publicitetit dhe marrëdhënieve me publikun, përfshirë promovimin e shitjes së shërbimeve të transportit dhe pregaditjet e dosjeve të konsumatorëve, etj;
10. të njoh llojet e ndryshme të sigurimit lidhur me transportin rrugor (përgjegjësia, sigurimi nga lëndimet/të jetës në aksidente, sigurimi jo-jetësor dhe i bagazhit) dhe garancitë dhe obligimet që dalin prej saj;
11. të njoh aplikacionet për transmetim elektronikë të të dhënave në transportin rrugor;

Transporti rrugor i mallrave

12. të jetë në gjendje të zbatoj rregullat që drejtojnë faturimin e shërbimeve të transportit rrugor të mallrave dhe të dijë kuptimin dhe implikimet e Incoterms;
13. të njoh kategoritë e ndryshme të ndihmësve të transportit, rolin e tyre, funksionet e tyre dhe ku përshtatet, statusin e tyre;

Transporti rrugor i udhëtarëve

14. të jetë në gjendje të zbatoj rregullat që drejtojnë biletat dhe çmimet në transportin publik dhe privat të udhëtarëve;
15. të jetë në gjendje të zbatoj rregullat që drejtojnë faturimin e shërbimeve të transportit rrugor të udhëtarëve.

F. Qasja në treg

Transporti rrugor i mallrave dhe udhëtarëve

Aplikuesi duhet, ne veçanti:

1. të njoh rregullat që rregullojnë transportin rrugor me qira ose pagesë, qiramarrjet/qiradhëniet dhe nën-kontraktimi i automjeteve industriale dhe në veçanti rregullat që drejtojnë organizimin zyrtarë të veprimtarisë së transportit, pranimin e kësaj veprimtarie, autorizimet për veprimet në transportin rrugor brenda dhe jashtë Kosovës, inspektimet dhe sanksionet.
2. të njoh rregullat për krijimin e një kompanie të transportit rrugor;
3. të njoh dokumentet e ndryshme të kërkuara për operim të shërbimeve të transportit rrugor dhe të jetë në gjendje të paraqet procedurat inspektuese që të siguroj se dokumentet e aprovuara që ndërlidhen me çdo operacion të transportit dhe në veçanti ato që ndërlidhen me automjetin, shoferin, mallrat dhe bagazhin mbahen në automjet dhe në objektet e kompanisë;

Transporti rrugor i mallrave

4. të njoh rregullat mbi organizimin e tregut të shërbimeve të transportit rrugor të mallrave, mbi manipulimin e mallit dhe logjistikë;
5. të njoh formalitetet kufitare, rolin dhe sferën e dokumenteve T dhe karnetave (lejeve) TIR dhe obligimet dhe përgjegjësitë që dalin nga shfrytëzimi i tyre;

Transporti rrugor i udhëtarëve

6. të njoh rregullat mbi organizimin e tregut të transportit rrugor të udhëtarëve;
7. të njoh rregullat për paraqitjen e shërbimeve të transportit rrugor të udhëtarëve dhe të jetë në gjendje të përpilojë planet e transportit.

G. Standardet dhe aspektet teknike

Transporti rrugor i mallrave dhe udhëtarëve

Aplikuesi duhet, në veçanti:

1. të njoh rregullat që kanë të bëjnë me peshat dhe dimensionet e automjeteve në shtetet të ndryshme dhe procedurat që duhet t'iu përmbahet (të përcjell) në rast të ngarkesave abnormale të cilat janë përjashtuese nga këto rregulla;
2. të jetë në gjendje të zgjedh automjetet dhe komponentët e tyre (shasinë, motorin, sistemin e transmisionit, sistemin e frenimit, etj) në përputhshmëri me nevojat e sipërmarrjes;
3. të njoh formalitetet të ndërlidhura me llojin e aprovimit, regjistrimit dhe kontrollit teknik të këtyre automjeteve;

4. të kuptoj se çfarë masash duhet të ndërmerren që të zvogëlohet zhurma dhe të luftohet (parandalohet) ndotja e ajrit nga lëshimet e auspuhit të mjetit motorik;
5. të jetë në gjendje të përpiloj plane periodike të mirëmbajtjes për automjetet dhe pajisjet e tyre;

Transporti rrugor i mallrave

6. të njoh llojet e ndryshme të mekanizmave për manipulim të ngarkesave dhe për ngarkim (spondet e pasme (të mjetit të mallrave), kontejnerë, paletat, etj.) dhe të jetë në gjendje të paraqet procedurat dhe të lëshoj udhëzime për ngarkim dhe shkarkim të mallrave (shpërndarja, grumbullimi, vendosja, bllokimi dhe pykëzimi (vënie e takës, pykës) i ngarkesës, etj.);
7. të njoh teknikat e llojllojshme të transportit me platformë dhe transportit të kombinuar me lëkundje e rrokullisje (roll-on roll-off);
8. të jetë në gjendje të zbatoj procedurat për përputhshmërinë me rregullat mbi bartjen e mallrave të rrezikshme dhe të mbeturinave;
9. të jetë në gjendje të zbatoj procedurat për përputhshmërinë me rregullat mbi transportimin e gjërave ushqimore që prishen, veçanërisht ato që dalin nga Marrëveshja mbi transportin ndërkombëtar të gjërave ushqimore që prishen dhe mbi pajisjet speciale që duhet të shfrytëzohen për transportin e tillë (ATP);
10. të jetë në gjendje të zbatoj procedurat për përputhshmërinë me rregullat mbi transportin e kafshëve të gjalla.

H. Siguria rrugore

Transporti rrugor i mallrave dhe udhëtarëve

Aplikuesi duhet, në veçanti:

1. të din se çfarë kualifikime duhen për shoferë (patentë shoferi, vërtetimi mjekësor, vërtetimet e përshtatshmërisë, etj.);
2. të jetë në gjendje të ndërmarr hapat e nevojshëm që të siguroj që shoferët iu binden rregullave, ndalesave dhe kufizimeve të trafikut në fuqi në Shtete të ndryshme (kufizimet e shpejtësisë, prioritetet, kufizimet për pritjet dhe parkingjet, shfrytëzimi i dritave, shenjat rrugore, etj.);
3. të jetë në gjendje të përpiloj udhëzimet për shofer për inspektim mbi përputhshmërinë e tyre me kriteret e sigurisë që kanë të bëjnë me gjendjen e automjeteve, pajisjet dhe ngarkesën e tyre, dhe që kanë të bëjnë me masat parandaluese (preventive) që duhet të ndërmerren;

4. të jetë në gjendje të parashtrorë procedurat që duhet të ndjekin në rast të një aksidenti dhe të zbatoj procedurat adekuate për parandalimin e përsëritjes së aksidenteve apo kundërvajtjeve serioze të trafikut;

Transporti rrugor i udhëtarëve

5. të ketë njohuri elementare me planin e rrjetit rrugor për shtetet tjera.

SHTOJCA II

Kërkesat minimale lidhur me kualifikimet dhe trajnimin

Pjesa1 Lista e lëndëve

Kualifikimin fillestar dhe trajnimin periodik të shoferëve përfshijnë të paktën lëndët nga kjo listë.

Kandidatët për shofer duhet të arrijnë nivelin njohurive dhe aftësive praktike të nevojshme për drejtimin plotësisht të sigurt të mjeteve motorike me kategorinë e patentë shoferit përkatës.

1.TRAJNIMI I AVANCUAR NË NGASJE RACIONALE NË BAZË TË RREGULLAVE TË SIGURISË

Të gjitha kategoritë e patentë shoferit

1.1.Objektivi: të njohë karakteristikat e sistemit të transmisionit që të përdor atë në mënyrë efikase:

Lakesat që ndërlidhen në momentin rrotullues, fuqinë, dhe konsumin specifik të një motori, zona e përdorimit optimal të rrotullimeve të motorit, diagramet që kanë të bëjnë me ndërruesit e shpejtësive.

1.2.Objektivi: të ka njohuri karakteristikat teknike dhe funksionimin e kontrolleve të mekanizmave të sigurisë për të kontrolluar automjetin, minimizimi i konsumit dhe parandalimi i mosfunksionimit:

kufizime në përdorimin e frenave dhe ngadalësuesve, përdorimi i kombinuar i frenave dhe ngadalësuesve, përdorim më efikas raporti i shpejtësisë dhe transmisionit, përdorimi i inercisë së automjetit, aplikimi i metodave të ngadalësimit dhe frenimit në teposhtëze, procedura në rast dështimi, aplikimi i pajisjeve elektronike dhe mekanike siç është programi elektronik i stabilitetit (ESP), Sistemi i avancuar i frenimit të urgjencës (AEBS), Sistemi i frenimit kundër bllokimit (ABS), Sistemi i kontrollit të rrëshqitjes (TCS) dhe sistemet e monitorimit në automjet (IVMS) dhe pajisje të tjera ndihmëse për drejtimin e automjetit ose automatizimi i drejtimit, përdorimi i të cilave është i miratuar

1.3.Objektivi: mundësia për optimizmin e konsumit të karburantit:

optimizimi i konsumit të karburantit duke zbatuar njohuritë dhe përvojën nga pika 1.1. dhe 1.2., rëndësia e parashikimit të fluksit të trafikut, distanca adekuate në raport me automjetet e tjera dhe përdorimi i momentit të automjetit, shpejtësia konstante, stili i drejtimit të qetë dhe presioni i duhur i gomave, si dhe njohuri për sistemet inteligjente të trafikut që e përmirësojnë efikasitetin e drejtimit dhe ndihmon në planifikimin e udhëtimit.

1.4. Objektivi: aftësia për të parashikuar dhe vlerësuar rreziqet e trafikut dhe për t'u përshtatur me rreziqet:

ndërgjegjësimi dhe përshtatja ndaj kushteve të ndryshme rrugore, trafiku dhe moti dhe parashikimi i ndodhive të ardhshme; njohuri se si të përgatitet dhe planifikohet një udhëtim gjatë kushteve të jo të rëndomta të motit; njohuri për përdorimin e pajisjeve përkatëse të sigurisë dhe njohuri se kur një udhëtim duhet të shtyhet ose anulohet për shkak të kushtet ekstreme të motit; përshtatja ndaj rreziqeve të trafikut, duke përfshirë sjelljen e rrezikshme të trafikut ose ngasja e pa kujdesshme (për shkak të përdorimit të pajisjeve elektronike, konsumit të ushqimit ose pijeve, etj.); njohja e situatave të rrezikshme dhe përshtatjen me to dhe aftësinë për të përballuar stresin që shkaktojnë, veçanërisht duhet të ketë parasysh dimensionet dhe masën e automjeteve si dhe në lidhje me pjesëmarrësit e rrezikaur në trafikun rrugor, si këmbësorët, çiklistët dhe mjetet motorike në dy rrota;

përcaktimi i situatave të mundshme të rrezikshme dhe interpretimi i drejtë i mënyrave se si ato mund të kthehen në situata në të cilat nuk është më e mundur të shmangen aksidentit dhe të zgjidhen e zbatohen veprime që rrisin distancat e sigurisë në atë masë sa është ende e mundur të shmangen një aksident në rast të situatave potencialisht të rrezikshme.

Patentë shoferi C, C + E, C1, C1 + E

1.5.Objektivi : aftësia për të ngarkuar automjetin duke pasur parasysh rregullat e sigurisë dhe përdorimin e duhur të automjeteve:

Forcat që ndikojnë në automjetet që lëvizin, përdorimin e ndërruesit të shpejtësisë sipas ngarkesës së automjetit dhe profilit të rrugës, llogaritjen e ngarkesës së automjetit ose akumulimit, llogaritja e vëllimit të përgjithshëm, shpërndarja e ngarkesës, pasojat e mbingarkesave në boshet, stabiliteti i automjetit dhe qendrat e gravitetit, llojet e paketimit dhe paletës;

Kategoritë kryesore të mallrave që u nevojitet mbrojtja, teknikat e përfocimit dhe lidhjes, përdorimi i shiritave siguroes, kontrolli i pajisjeve siguroese, përdorimi i trajtimit të pajisjeve, vendosja dhe heqja e mbulesës.

Kategoritë D, D+E, D1, D1+E

1.6.Objektivi: aftësia për t'i siguruar udhëtarëve komoditet dhe siguri:

Përshtatja e lëvizjeve gjatësore dhe terthore, respektimi i pjesëmarrësve në trafik, pozicioni në rrugë, frenim i ngadalshëm, dinamika dridhëse, përdorimi i infrastrukturës specifike (zonat publike, shiritat e dedikuara), zgjidhja e kontekstit mes ngasjes së sigurt dhe roleve të tjera si shofer, ndërveprimi me udhëtarët, veçoritë e grupeve të caktuara të udhëtarëve (personat me nevoja të veçanta, fëmijë).

1.7.Objektivi: aftësia për të ngarkuar automjetin duke pasur parasysh rregullat e sigurisë dhe përdorimin e duhur të automjeteve:

1.8.Objektivi: aftësia për të ngarkuar automjetin duke pasur parasysh rregullat e sigurisë dhe përdorimin e duhur të automjeteve:

Forcat që ndikojnë në automjetet që lëvizin, përdorimin e ndërruesit të shpejtësisë sipas ngarkesës së automjetit dhe profilit të rrugës, llogaritjen e ngarkesës së automjetit ose akumulimit, shpërndarja e ngarkesës, pasojat e mbingarkesave në boshte, stabiliteti i automjetit dhe qendrat e gravitetit.

2.ZBATIMI I RREGULLOREVE

Të gjitha kategoritë

2.1.Objektivi: njohje për mjedisin social të transportit rrugor dhe dispozitat që rregullojnë atë:

ngasja më e gjatë e pandërprerë e veçantë për veprimtarinë e transportit; parimet, zbatimi dhe pasojat e rregulloreve (KE) nr. 561/2006 (2) dhe (BE) nr. 165/2014 (3) të Parlamentit Evropian dhe Këshillit; dënime për mospërdorim, përdorim jo të duhur tahografi ose trajtimi i paautorizuar i tahografit; njohja e mjedisit social të trafikut rrugor: të drejtat dhe detyrimet shoferët përsa i përket kualifikimit fillestar dhe trajnimit periodik.

Kategoritë C, C+E, C1, C1+E

2.2.Objektivi: të njoh rregullat që rregullojnë transportin e mallrave:

Licencat për operim të transportit, detyrimet sipas kontratave standarde për transportin e mallrave, hartimi i dokumenteve të cilat përbëjnë kontratat e transportit, lejet e transportit ndërkombëtar, detyrimet sipas Konventës mbi Kontratën për Transportuesit Ndërkombëtar Rrugor të Mallrave, hartimi i listës të mallit për transport ndërkombëtar, kalimi i kufijve, mbikëqyrësit e mallrave, dokumentet e veçanta që shoqërojnë mallrat.

Kategoritë D, D+E, D1, D1+E

2.3.Objektivi: të njoh rregullat që rregullojnë transportin e udhëtarëve:

Transporti i grupeve specifike të udhëtarëve, pajisjet e sigurisë në autobusë, rripat e sigurisë, ngarkesat e automjeteve.

3.SHËNDETI, SIGURIA RRUGORE DHE E MJEDISIT, SHËRBIMI, LOGJISTIKA

Të gjitha kategoritë e patentë shoferit

3.1.Objektivi: të vetëdijesohen shoferët për rreziqet në rrugë dhe aksidentet në punë:

Llojet e aksidenteve në punë në sektorin e transportit, statistikave të aksidenteve rrugore, përfshirja e kamionëve të mëdhenj/ autobusa, pasojat njerëzore, materiale dhe financiare.

3.2.Objektivi: aftësia për parandalimin e kriminalitetit dhe trafikut të emigrantëve të paligjshëm:

Informata të përgjithshme, implikime për shoferët, masat parandaluese, lista kontrolli, legjislacioni mbi përgjegjësinë e operatorit të transportit.

3.3. Objektivi: aftësia për parandalimin e rreziqeve fizike:

Parimet ergonomike; lëvizjet dhe qëndrimet që paraqesin rrezik, kondicioni fizik, mënyra e përdorimit të mallit, mbrojtja personale.

3.4. Objektivi: ndërgjegjësimi i rëndësisë së aftësisë fizike dhe mendore:

Parimet e shëndetit, ushqyerja e balancuar, efektet e alkoolit, drogat ose ndonjë tjetër substancë që ka të ngjarë të ndikojë në sjelljen, simptomat, shkaqet, efektet e lodhjes dhe stresit, rolin themelor të ciklit bazik të punës/pushim.

3.5. Objektivi: aftësia për vlerësimin e situatave emergjente:

Sjellja në një situatë emergjente: vlerësimi i situatës, shmangia e ndërlikimeve të një aksidenti, thirrjen për ndihmë, ndihmë ndaj të lënduarëve dhe dhënia e ndihmës së parë, reagimi në rast të zjarrit, evakuimi i udhëtarëve në një autobus/kamion, ofrimi i sigurisë për të gjithë udhëtarët, reagimi në rast të sulmit; principet bazë për hartimin e një raporti të aksidentit.

3.6. Objektivi: aftësia për miratimin e sjelljes për të kontribuar në ngritjen e imazhit të kompanisë tregtare:

sjellja e shoferit dhe reputacioni i kompanisë: rëndësia e cilësisë së shërbimeve të shoferit për një kompani tregtare, rolet e shoferëve, personat me të cilat përballet shoferi, mirëmbajtja e mjetit, organizimi i punës, pasojat tregtare dhe financiare të mosmarrëveshjes..

Kategoritë e patentë shoferi C, C+E, C1, C1+E

3.7. Objektivi: të ketë njohuri për mjedisin ekonomik të transportit rrugor dhe organizimin e tregut:

Transporti rrugor në lidhje me mënyrat e tjera të transportit (konkurrenca, transportuesit), aktivitete të ndryshme të transportit rrugor (transporti me pagesë apo shërbim, llogari të vet, aktivitetet ndihmëse të transportit), organizimi i llojeve kryesore të kompanisë së transportit dhe aktivitetet ndihmëse të transportit, specializimet të ndryshme të transportit (për maune rrugor, me temperatura të kontrolluar, transporti i kafshëve etj.), ndryshimet në sektor (diversifikimi i shërbimeve të ofruara, hekur /rrugë, nënkontraktuese, etj.).

Kategoritë e patentë shoferi D, D+E, D1, D1+E

3.8. Objektivi: të njoh mjedisin ekonomik të transportit rrugor të udhëtarëve dhe organizimin e tregut:

Transporti rrugor i udhëtarëve lidhur me mënyrën e transportit të udhëtarëve (hekurudhor, veturë private), aktivitetet e ndryshëm që përfshijnë transportin e udhëtarëve me rrugë, kalim të kufijve (transport ndërkombëtar), organizimi i llojeve kryesore të kompanive për transportin rrugor të udhëtarëve.

Pjesa e 2. **Kualifikimi fillestar**

1. Testi i aftësive dhe sjelljes përbëhet nga dy pjesë:

1.1. Testi i drejtimit të mjetit me qëllim të vlerësimit të aftësisë për drejtimin e mjetit në

mënyrë racional bazuar në rregullat e sigurisë. Nëse është e mundur, testi duhet të bëhet në rrugë jashtë vendbanimit, në rrugë të shpejta dhe autostrada (ose të ngjashme), si dhe në të gjitha llojet e rrugëve urbane që paraqesin lloje të ndryshme vështirësish që zakonisht ballafaqohet shoferi. Do të ishte e dëshirueshme që një vlerësim i tillë të bëhej në kushte të ndryshme të dendësisë të trafikut. Koha e ngasjes në rrugë duhet të përdoret në mënyrë optimale për të vlerësuar kandidatin në të gjitha zonat e trafikut që ai mund të hasë. Vlerësim duhet të zgjatë të paktën 90 minuta;

1.2.kontrolli i aftësive dhe sjelljes që mbulon të paktën pikat 1.5., 1.6., 1.7., 3.2., 3.3. dhe 3.5 te pjeses I.Ky vlerësim duhet zgjasin të paktën 30 minuta.

Automjeti i përdorur për të testuar aftësitë dhe sjelljen duhet të plotësojë të paktën kërkesat për automjetet e testimit të përcaktuara në Direktivën 2006/126/EC (autmjeti nuk ka nevojë te kete komanda te dyfishta).

Testi i njohurive dhe aftësive dhe sjelljes mund të plotësohet nga një test i tretë, i cili kryhet në një fushë të veçantë ose në një simulator të cilësisë së lartë, për të vlerësuar aftësinë për të ngasur në mënyrë racionale bazuar në rregullat e sigurisë, veçanërisht në lidhje me drejtimin e mjetit në kushte të ndryshme rrugore dhe mënyra se si ndryshojnë kushtet e rrugës në varësi të motit dhe kohës së ditës ose natës.

Kohëzgjatja e këtij kontrolli opsional nuk është e përcaktuar. Nëse shoferi i mjetit kryen një test të tillë, kohëzgjatja e testit mund të zbritet nga 90 minutat e kërkuara për testin e drejtimin të mjetit të përmendur në nënseksionin 1.2., por nuk mund të jetë më e gjatë se 30 minuta.

Pjesa 3

Trajnimi periodik

Trajnimi periodik duhet të zgjatë 35 orë çdo pesë vjet në bllok me të paktën shtatë orë secila, të cilat mund të shpërndahen në dy ditë rresht. Nëse aplikohet e-mësimi, DPSHA siguron ruajtjen e cilësisë adekuate të trajnimit, ndër të tjera, duke përzgjedhur lëndët në të cilat mjetet e TIK-ut mund të përdoren në mënyrën më efektive. Kohëzgjatja maksimale e lejuar e mësimin elektronik është 12 orë. Të paktën një bllok brenda kursit të trajnimit duhet të mbulojë një lëndë që lidhet me sigurinë e trafikut rrugor. Përmbajtja e trajnimit duhet të ketë parasysh nevojat e trajnimit specifike për operacionet e transportit të kryera nga shoferi, si dhe ndryshimet përkatëse ligjore dhe teknologjike, dhe duhet të marrë parasysh nevojat specifike të trajnimit të shoferit sa më shumë që të jetë e mundur. Gjatë 35 orëve, duhet të mbulohen një sërë lëndësh të ndryshme, duke përfshirë trajnimin e përsëritur nëse rezulton se shoferi ka nevojë për trajnim të veçantë shtesë. Trajnimi përfshinë në mësim në klasë, dhe, nëse është e mundur, trajnim duke përdorur mjete TIK ose përdorimin e simulatorëve me cilësi të lartë.

DPSHA mund të marrë në konsideratë përfundimin e trajnimit specifik të kërkuar nga legjislacioni tjetër si maksimum një nga shtatë-orë bllok të përshkruara. Kjo përfshinë, por nuk kufizohet në, trajnimin për transportin e mallrave të rrezikshme, i cili kërkohet në bazë të Direktivës 2008/68/EC, trajnimin për transportin e kafshëve në bazë të Rregullores (KE) nr.

1/2005 dhe trajnimi për rritjen e ndërgjegjësimit për aftësinë e kufizuar në kuadër të trajnimit të transportit të udhëtarëve bazuar në Rregulloren (BE) nr. 181/2011. MMPHI mund të vendos që trajnimi specifik i përfunduar për transportin e mallrave të rrezikshme, i kërkuar sipas Direktivës 2008/68/KE, të llogaritet si dy bllok shtatë (7)-orë, me kusht që ky të jetë i vetmi trajnim shtesë i marrë parasysh si pjesë e trajnim periodik.